

YTTRANDE

2016-11-23

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Ds 2016:37

Departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37)

Inledning

Rörelsen #vistårinteut ALINGSÅS består av professionella och frivilliga som möter ensamkommande unga i sina uppdrag. Vi vill härmed avge ett yttrande när det gäller departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37).

Varje dag möter vi i vårt arbete alla de asylsökande som nu lever, studerar och söker en trygg plats i Alingsås. De har väntat länge på besked om asyl. Det tär hårt på ungdomar som har lämnat allt och satt sitt hopp till en ny tillvaro i ett nytt land. De mår inte bra. Vi försöker stötta och trösta de som har ont i kroppen och själen. De som inte vågar/kan sova. Den trygghet de ändå har rycks nu ifrån dem när de, godtyckligt, skrivs upp i ålder. 15/16/17 åringar är plötsligt genom ett pennstreck vuxna! Det innebär att de flyttas omedelbart från trygga, inarbetade asylboenden och familjehem till Migrationsverkets anvisade anläggningar, helt utan stödfunktioner. De förlorar i ett slag sin gode man. Det är förödande för deras möjlighet att klara sin vardag och det är förödande för deras vänner runt omkring som undrar när det är deras tur att kastas ut.

Vi ser självskadebeteende och elever som väljer att gå under jorden. Vi möter barn som försöker dölja sin ångest. Vi ser en oförklarligt hårdhänt, inhuman hantering.

Lärare, personal på HVB-hem, familjehem och gode män i Alingsås kommun oroar sig mycket och vill se en asylprocess som är rättssäker på riktigt. Nu avkrävs barn bevis på sin ålder, men får den ändrad helt utan bevis!

Sammanfattning

Förslaget rymmer en del positiva skrivningar, till exempel att åldersbedömning blir möjlig att överklaga separat och att barn, även om de saknar identitetshandlingar, kan ses som barn (7.1, s. 35).

Vi är däremot djupt oroliga över och kritiska över följande:

Migrationsverket kan ta beslut om ålder för personer som i registreringssamtalet uppger att de är ensamkommande unga men som enligt tjänstemän på Migrationsverket ses som *uppenbart* äldre än 18 år. Dessa personers ålder räknas inte som ändrad och beslutet kan därmed inte överklagas. Vi anser att det finns risk för godtyckliga bedömningar. Förfaringssättet ger ett stort mått av rättsosäkerhet genom att

- Det till stora delar bygger på föreställningar att det går att se på en person hur gammal den är alternativt att det finns genetiska särdrag som kännetecknar den sökandes härkomst i kombination med kulturellt betingade drag. Vår erfarenhet är att det kan råda mycket delade meningar om vad som är "uppenbart".
- De barn som uppfattas som uppenbart äldre än vad de egentligen är inte kommer att inkluderas i barnrättsperspektivet och därmed kommer att förnekas de rättigheter som alla andra barn har. De riskerar då att bli utnyttjade på olika sätt (se till exempel paragraf 32-36 och 38 i barnkonventionen), både i Sverige och vid eventuell utvisning. Detta är något som skrivningarna är till för att hindra men som istället motverkar sitt eget syfte.
- Barn som uppfattas som uppenbart äldre än 18 år inte kommer att kunna överklaga beslutet separat. Det innebär att ett allt för stort ansvar läggs på den enskilda tjänstemannen att fatta rätt beslut vid tillfället, ett beslut som kan innebära fara för barnets liv. Även för tjänstemännen är överklagande en extra säkerhet.
- Tidiga åldersbedömningar utan utredning kan ge utrymme för systematiska åldersuppskrivningar av minderåriga barn till vuxna vid registreringen - kanske för att spara tid och pengar. I praktiken skulle det kunna innebära att vissa barn ställs utanför det mottagande och asylbedömning som barn har rätt till.

Baserat på de skäl vi angivit ovan motsätter vi oss skarpt de här skrivningarna i lagändringarna eftersom vi menar att rättsosäkerheten ökar kraftigt för ensamkommande unga asylsökande som är barn men som enligt Migrationsverket uppenbart är äldre än 18 år.

För rörelsen #vistårinteut:s räkning har vi som talespersoner sammanfattat de synpunkter som lyfts i dialog med sympatisörer och medlemmar.

Vänligen,

Rörelsen #vistårinteut ALINGSÅS

Gm Sven Larsson, lärare språkintröduktion, Alströmergymnasiet, Alingsås